

**Q. SEPTIMII|| FLORENTIS|| TERTVLLIANI||
CARTHAGINIENSIS|| PRESBYTERI, OPERA|| QVÆ
HACTENVS REPERIRI|| POTVERVNT OMNIA:||**

Tertullianus, Quintus Septimius Florens

Antverpiae, 1584

In Tertvllianvm Dn. Iacobi Pamelii Brvgensis Opera Restitvtvm, Adreæ Hoi
Brvgensis Epigramma, Qvo singulorum Librorum, qui hoc quinquepartito
Opere continetur, Argumenta ex ordine indicantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73633)

15
IN TERTVLLIANVM DN. IACOBI
PAMELII BRVGENSIS OPERA RESTITVTVM,

ANDREÆ HOII BRVGENSIS EPIGRAMMA, QVO
singulorum Librorum, qui hoc quinquepartito Opere continē-
tur, Argumenta ex ordine indicantur.

 VINCTVS SEPTIMIVS FLORENS TERTVLLIVS, Afer,
Et Carchedoniae celeberrimus vrbis alumnus,
Quincuplici prodit sectusque, nouusque paratu.
Ille antè horrenti fuligine sordidus ora,
Et lacera abruptis mutilatus membra lacunis;
Exiit ingrata nitidos fuligine vultus,
Commisiss, quâ fas, nunc integer vndique membris.
Principio, Christi sinuantia PALLIA ritus
Produnt; nec pudefacta Togis cessere Quiritum.
Vana refelluntur vanæ mendacia GENTIS,
Dirus in infonteis finxit quæ crimina liuor.
Pseudotheos verò discernere Numine mancis
Vis ANIMÆ natiua potest, certissima TESTIS.
Quid, SCAPVLA, indignis, Præses Carthaginis, armis
Christicolæ sequere? & superam tibi contrahis iram?
Pone supercilium, IVDÆE, animosque superbos,
Iam toti Deus insinuat sese optimus orbi.
Hinc monitis idem pia corda salubribus implet
Christiadum, & duros PATIENTI mente labores
Ferre docet; Dominique ORANDO ambire fauorem.
Ob Christum vincetos animat contemnere mortem
MARTYRAS; & PENITO fassos commissa DOLORE
Eluere hortatur veteris vestigia culpæ.
Fœda theatralis prohibet SPECTACVLA pompæ,
Atque nefas IDOLOLATRIÆ immane recenset.
Vult HABITV, & CVLTV esse genus muliebri pudico.
Cœlibis anticipat vitæ præcepta superstes
VXORI legare sua; post fata, profani
Fœdera disfluadet thalami. Frondente CORONA
Tempora vinciri, natali Casaris anno,
MILITIBVS vetat; & vultu vetat agmen aperto
VIRGINEVM prodire foras; sed se abdere VELO.
Tum verò in sectas calami distringit acumen.
HERESEON contra insidias, atque impia iura
Excipiens, fidei normam PRÆSCRIBIT auita.
Viufici sacra BAPTISMI mysteria pandit
QVINCTILLÆ. Æquæuamque Deo tibi, Stoice, carpit
Materiem, HERMOGENE. Lepidóque Platonica risu,
Tecta VALENTINI nugis, fert monstra sub auras.

Vis ANIMÆ & natura, Sophis ignara vetustis
 Hæreticisq; nouis, expressa ex parte patefcit.
 Virgineamq; meri cum corporis indole, CARNEM
 In CHRISTO, nec Apellais deducit ab altris,
 Nec confingit inanem, vt adulter Ponticus, vmbra.
 Adferit humanam rediuiua ad limina CARNEM
 SVRGERE. Dira furens, dignus Cerdone magistro
 MARCIO, confoditur Libyco fera Pontica ferro;
 Et quina amittit totidem capita horrida telis,
 Detestata ruere DEVM commenta DVORVM.
 Omnia ritè DEI BONITAS ÆTERNA creauit.
 Vera creatoris proles atque vnica, CHRISTVS.
 ANTITHETON cuncum par excipit ordine forfex.
 Ad solidam PAVLI chartæ expenduntur amussim.
 SCORPIACVM in pœnas, titubantia pectora firmat,
 Spicula agens, quæ obliquo infixit GNOTICVS ictu.
 Filius ipse sibi genitor, qui PRAËEA, constet,
 Omnipotens, orbis fator, & fatus, & cruce fixus?
 Inde graui doctum pangit testudine carmen:
 Tèque iterù QVINIS perstringit MARCIO LIBRIS.
 IVDICIVM DOMINI, summæ fataleruinæ
 Et GENESIM, nati memorat primordia mundi.
 Haurit sulfurcis SODOMEAS imbribus arceis.
 Transfuga, deserta Christi quid luce, SENATOR,
 Ad tenebras, vanasq; Deorum deficiis aras?
 Heu, quid non longinqua boni mortalibus atas
 Abstulit? In nostros doctissima liquerat annos
 Ingenij monumenta sui ter Tullius, ore
 Facundo minus, at sensis florentior aptis.
 Quin & Auos veteres Graio sermone bearat.
 In GENTES inuectus, & in SPECTACVLA Circi,
 VIRGINEI'QVE chori VELVM, & BAPTISMA probarat.
 Plurâque tum Latiis exstabant prodita chartis;
 Socratica potior Sophia, vt videatur AMICO
 VIRGINITAS, thalami quæ lex ANGVSTA iugalis.
 Quæ sit fors, & quod rerum immutabile FATVM.
 Qui mos Hebræis CIRCVM præputia CEDI.
 Quæ VESTE adstiterit sacras AARONIS ad aras.
 Quod MVNDVM IMMVDVMVE ANIMANS; ANIMÆQVE quis effect
 CENSVS. & amenteis animi oppugnarat APELLES.
 Pinxerat ambitam lucis PARADEISON amœnis.
 SPÊM'QVE bonam vitæ aternæ sperare FIDELEIS
 Iusserat. & senis subuexerat ECSTASIN alis
 Icarus, infirma nitens per inania penna;
 Et tibi, APOLLONI, Phrygia qui victor ab Hydra
 Præmia rettuleras, vlttricibus amulus ausis.

Hunc

Epigramma.

17

Hunc, longi infelix iniuria perdidit aui,
 Theſaurum Librorum, vt vix fragmenta ſuperſint.
 Poſtremo, in fraudem Montani erroribus actus,
 Exceſſit ſtatione ſua deſertor; & almam
 Impius in matrem, tacito hæc infecta veneno
 Spicula contorſit. **C A S T V M** ſeruare cubile
H O R T A T V R viduum, damnâtque novos Hymenæos.
 Quinetiam, ſtuprûmque & adultera fœdera dicit,
 Vincula ni claudas **V N O** genialia **L E C T O**.
 Non patitur **F V G E R E**, atque hoſti dare terga ſequaci
 Chriſtolatras; licet ille, **F A B I**, tormenta nînetur.
 Et tandem in præceps furis muliebribus actus,
 Præſcribit duo Montani **I E I V N I A P S Y C H I S**.
 Laudé **P V D I C I T I Æ**, mœchos excludit ab omni
 Spe veniæ; noxæque reos letalis abhorret.
 Abditæque vnideæ **T R I A D O S** myſteria pandit,
 (Ni cultum phraſeos alius ſibi vindicet Auctor.)
 Et varia expromit **I V D Æ F E R C V L A M E N S Æ**.
 Maîte animo, & pluſquam patria virtute, **P A M E L I**,
 Qui ſtudiis in tam felicibus excolis æuum,
 Et colis inuentas vitam in commune per arteis.
 Moribus, & rara caſtus probitate Sacerdos,
 Æmulus ingenia es priſcorum Heroica patrum,
 Et quibus in præſens Eccleſia ſulta recumbit.
 Gignere cûmque tuo felici è pectore poſſis,
 Quæ nos miremur, venturæque ſæcla Nepotum;
 Scripta magis Patrum iuuit, veterumque reperta
 Eruere inuiſis tenebris, & ferre ſub auras;
 Atque tui memores alios, præclara merendo,
 Sic facere in medium dum conſulis, & pius omneis
 Ingenio inuentiſque beas, obſcuræque luce
 Illuſtras monumenta noua; quæ non modò linguas
 Inculca expediant ſtribligine; ſed magè menteis
 Colluſtrent horrenda errorum nocte ſepultas.
 Teſtis **C Y P R I A N V S** toto iam diditus orbe;
 Teſtis ſacrificæ vindex **L E I T V R G I A** Miſſæ;
 Teſtis erit (leuiora meo ne ſingula verſu
 Perſequar) hic **F L O R E N S**, Libycæ flos vnicus vrbiſ;
 In quo quod poſitum eſt operæ, res ipſa loquetur.
 Barbara iam humano rediuiuos Africa Flandro
 Debet Auos; Flandro, quem, Leuaci orbis Athenæ,
B R V G I A progenitum melioribus extulit annis;
B R V G I A, quæ modò flos erat & Belgi vrbiũ ocellus,
 Iam ſibi diſſimilis, iamque à pietate vetuſta
 Degener. Hæc patriæ labes abolenda, **P A M E L I**,
 Ingenij virtute tui, & pietate laborum.